

KEMAL VAROL

—
Türk
Edebiyatı
Roman
—

Kara Sis

Kemal Varol, 1977 yılında doğdu. Edebiyata şiirle başladı. *Yas Yüzükleri*, *Kin Divanı*, *Temmuzun On Sekizi* adlı şiir kitaplarından sonra bütünüyle düz yazıya yöneldi. *Jar*, *Haw*, *Ucunda Öliim Var*, *Âşıklar Bayramı*, *Kara Sis*, *Babamın Bağlaması*, *Onu Sevdığım Zamanlar* adlı yedi romanı, *Sahiden Hikâye* adlı bir hikâye kitabı ve *Demiryolu Öyküleri* ile *Memleket Garları* adında iki derlemesi yayımlandı. Sabit Fikir 2014 Yılın Romanı seçilen *Haw*'la 2014 Cevdet Kudret Roman Ödülü ve 2021 Fransa-Türkiye Edebiyat Ödülü'ne, *Sahiden Hikâye*'yle 2018 Sait Faik Hikâye Armağanı'na, *Âşıklar Bayramı*'yla 2019 Dünya Kitap Yılın Telif Kitabı ve Attilâ İlhan Roman Ödülü'ne, *Babamın Bağlaması*'yla 2023 Orhan Kemal Roman Armağanı'na değer görüldü. *Âşıklar Bayramı* romanı sinemaya uyarlandı. Romanları, İngilizce, Arapça, Fransızca ve Macarcaya çevrildi.

KARA SİS

Yazan: Kemal Varol

Editör: Aslı Güneş, Elif Türker

Yayın hakları: © 2025 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1-5. baskı: Everest Yayınları, 2020

Doğan Kitap'ta 1. baskı: Aralık 2025 / ISBN 978-625-5683-65-6

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu

Sayfa uygulama: Yasemin Çatal

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Kara Sis

Kemal Varol

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

İçindekiler

Birinci Bölüm: Müebbet	11
İkinci Bölüm: Boşluklar	20
Üçüncü Bölüm: Hava Durumu	34
Dördüncü Bölüm: Kızıl Tel	49
Beşinci Bölüm: Taziye	59
Altıncı Bölüm: Cennetin Katları	76
Yedinci Bölüm: Göz	95
Sekizinci Bölüm: Savunma	104
Dokuzuncu Bölüm: Saç	121
Onuncu Bölüm: Genel Arama	128
On Birinci Bölüm: Hastane	141
On İkinci Bölüm: Martılar	156
On Üçüncü Bölüm: Keşke Ölse!	165
On Dördüncü Bölüm: İsyan	187
On Beşinci Bölüm: Kulak	202
On Altıncı Bölüm: Geceler	207
On Yedinci Bölüm: Bir Yıl İki Ay Dört Gün	215
On Sekizinci Bölüm: Eski Hikâye	229
On Dokuzuncu Bölüm: Genel Af	235
Yirminci Bölüm: İyi Seneler	250

DOĞAN KİTAP
ÖZETİKTİR

*“Karanlık zamanlarda şarkı da söylenecek mi?
Elbette, şarkı da söylenecek, karanlık zamanları anlatan.”*

Bertolt Brecht

Birinci Bölüm

Müebbet

*“Sana iki kez müebbet verdikleri gün
onların zamanına inanmayı bıraktım.”*

John Berger-A’dan X’e

28 Ekim 1998’de, akşam sayımından hemen sonra elleri eski tip zincirli kelepçelerle bağlı bir halde C-6’ya getirildiğinde, Barana’nın yüzünde öfkeden ziyade o gün tam anlamlandıramadığım bir hüsranın ya da çok gerilerde kalmış bir yenilginin izi vardı.

Başgardıyan Beton’u ilk kez bu denli öfkeli görüyordum. Delirmiş gibiydi. Ağzı köpük köpüktü. Terlemiş, yüzü gözü kızarmıştı. Armalı düğmeleri kopmuş açık kahverengi gömleğini kumaş pantolonun içine sokmaya çalışıyordu hâlâ. Diğer gardiyanlar da öfkeliydiler. Barana’yı küfürler eşliğinde iki katlı koğuşumuzun üst katındaki yatakların arasına bir ceset gibi yuvarladılar. Sonra da tıpkı kendisi gibi derisi aşınmış, yıpranmış, üç beş parça eşyadan ibaret valizini attılar arkasından.

Gardiyanlara direndiği, karşı çıktığı ya da her tarafına savrulan tekmelere cevap verdiği yoktu Barana’nın. Kendisini savunmuyor, hiçbir mukavemet göstermiyordu. Kafasını sert darbelerden korumak için bile çabalamıyordu. Kaderine razı olmuş, başına gelecekleri tevekkülle kabullenmiş gibiydi. Yara bere içindeki kanlı çenesi beton zemine yapışmış öylece ileri bakıyordu

çaresizce. Başgardıyan Beton'un öfkesi hâlâ geçmemişti. Onca dayak yetmemiş gibi, yaklaşp Barana'nın saçlarından tuttu ve bir iki ağır küfür ettikten sonra karnına şiddetli bir tekme indirdi. Çocuk yerden bir karış havalanıp tekrar zemine yapıştı acıyla.

Herkes yerde ezik bir hamamböceğiymişçesine yatan Barana'ya baktı bir süre. Kimseden çıt çıkmıyordu. Gardiyanlar onu içeri soktuktan sonra çözülen düğmelerini ilikleyip ter içindeki alınlarını silerek demir kapıyı yeniden üzerimize örttüler. Giderken mazgalı açıp son bir kez içeri baktılar ve tam o anda eski sin-kafalı küfürlerine yenilerini eklediler. Artık hiç açılmayacak, yüzüne bile bakılmayacak kötü bir kitabı kapatırcasına, her zaman olduğu gibi sertçe kapattılar mazgalı.

Bomboş maltada yankılanan, nerede olduğumuzu bir an bile unutturmayan onlarca kapı, sürgü ve kilit sesi duyduk sonra. Çok geçmeden maltada arka arkaya dört koca kilit daha döndü yuvasında. Demir kapı, bu kez sadece bizim için değil, müebbet almış Barana için de kapandı. Zamanın kapısını sonsuza dek örter gibi...

C-6'ya getirilene kadar fena dayak yediği belliydi. Hücrede, üst arama noktasında, koridorlarda, müdür odasında, maltada; her yerde üzerine çullanmışlardı muhtemelen. Ama bu hiç de "hoş geldin dayağı"na benzemiyordu. Cezaevine uyum göster-sin diye tutulduğu hücreden çıkarılırken de dayak yediği belliydi. Kabuk bağlamış, soğumuş, eskide kalmış yaralarının yanında yenileri de vardı. Hep olduğu gibi. Muhtemelen çıplak aranmayı kabul etmediği ya da gardiyanların direktiflerine uymadığı için bu hale getirilmişti. Ya da başka bir nedeni vardı olan bitenin. İçeride yapılanlara, sonu gelmez dayak ve cezalara her zaman makul bir sebep bulurlardı nasılsa. Karşı çıkmanın, sesini duyurmaya çalışmanın, direnmenin anlamı yoktu.

Burnunda kanlı bir tampon vardı. Yarılmış kaşlar, şişip morarmış gözler, patlamış bir dudak, yere çöktürölmek istenirken dizlerine aldığı sert tekmeler, ezilmiş kaburgalar, kafası yere bas-

tırılırken adeta haritaya dönmüş keder karası bir yüzle öylece yerde yatıyordu. Arada bir açılıp kapanan kanlı bir burun. Hafifçe oynayan, inip kalkan, toz içinde bir sırt. Üzerinde eskimiş, kirlenmiş, toz ve yırtıklar içinde bir pantolon. Yırtık, kanlı bir tişört. Yalınayaktı. Yürüyemiyordu. Ayak tabanlarına da vurmuşlardı galiba. Birkaç kez yerinden doğrulup ayağa kalkmak istedi ama yara bere içindeki dizleri ona izin vermedi. Tekrar yere yapıştı.

Elinde henüz etiketi çıkarılmamış, giymeye fırsat bulamadığı bir çift siyah çorap tutuyordu. Dünya üzerindeki tek hazinesi olmuş gibi, küçücük bir topak yaptığı çorabı herkesten saklamaya çalışıyordu. Besbelli o çorap için de dayak yemişti.

Mecali yoktu. Hali iyi değildi. Yine de kayıtsızdı. Yerde sere serpe yatarken, dudağının kenarında sanki herkesle alay edercesine asılı kalmış yarım bir gülüş vardı. Dudağı acıdan ya da çenesine aldığı sert bir darbe yüzünden bu haldeydi belki de, bilemem. Arkasından kapanan kapıyla kendini içeride bulduğunda balon gibi şişmiş gözleri onu çevreleyen ayaklarımıza değil, yataklarımızın bitimindeki küçücük demir parmaklıklı pencereye çevrilmişti. Oradan da bir hatıra kadar uzak, belli belirsiz bir yere bakıyordu sanki.

Bir süre sonra o küçük pencereye bakmayı bıraktı Barana. Yüzünü ekşite ekşite yana döndü. Gözünün içinde başka bir göz daha varmış ve o göz ona ait değilmiş de bir kameradan kopup gelmiş gibi dikkatle etrafına bakmaya, fırlatıp atıldığı koğuşu incelemeye başladı. Onu izleyen ayaklarımızı, darmadağın yataklarımızı, yerdeki çer çöpü, duvarlara astığımız çıplak kadın fotoğrafları ile futbol takımı afişlerini, arkasından sanki sonsuza dek kapanan mavi demir kapıyı gözleriyle tarayıp başını yeniden küçük pencereye çevirdi.

İki sıra halinde üçer yatağın yan yana dizildiği, burnumuzu dışarı uzatsak da doğru dürüst nefes alamadığımız bu daracık koğuşa bir de Barana'yı vermişlerdi. Hiçbir şeye itiraz edemezdik

içeride. Adalet kavramını onlar, yani galipler icat etmişti. Bir oyun hamuru gibi ellerinde evire çevire canlarının istediğini çıkarıyorlardı o hamurdan. Taşkale’de iyi kötü bir yatak bulduğumuza bile şükretmeliydik. Ama Barana’nın durumu farklıydı. Ona verecek fazladan bir yatağımız yoktu. Bunu bile bile onu C-6’ya getirmişlerdi. Ne bu dünyada ne de koğuştta yatacak bir yeri vardı Barana’nın. Mecburen, elbise dolaplarımızın üzerine attığımız, kim bilir kimden kalan yırtık pırtık yer yatağında yatması gerekiyordu.

Daracık koğuşumuza yeni birini verdikleri için huzursuzduk ama yine de Barana’nın içimizi sıızlatan, hepimizde acıma hissi uyandıran, yürek burkan bir hali vardı. Mesele dayak değildi. Dayak acısı er ya da geç geçer, yaralar kabuk bağlardı ama Barana’nın derdi başkaydı. Her şeyden vazgeçmiş gibiydi. Kendisinden, yaşama sevincinden, bir yerlerde olması gereken hayallerinden bile.

Gövdesi bitikti. Hareket etmeye çalıştıkça yüzünü daha da derin bir acı kaplıyordu. Arada bir ağzını açıp küf kokan koğuşumuzdan derin bir nefes almaya çalışıyor ama kanla dolmuş ağız ona rahat vermiyordu. Ağızının içinde dönüp duran kanlı tükürüğü çıkaracak hali bile yoktu. Birkaç kez ellerini pençe gibi açıp yerden güç almaya, belki de doğrulup hepimize ne kadar güçlü olduğunu, pes etmediğini, henüz vazgeçmeye niyetinin olmadığını, kolayca toparlanabileceğini göstermeye çalıştı ama başaramadı. Yeni yürümeye çalışan bir çocuk gibi havaya kalkan dirsekleri bir süre sonra yeniden beton zemine kapaklandı. Yine de elindeki çorabı bir an bile bırakmadı.

O çocukta nedenini yıllar sonra bile anlayamadığım, kötü yazılmış da olsa kendi hikâyesine sıkı sıkıya yapışmış, orada yaşamaya kararlı insanların kederini seziyordum. Gözlerinde içli bir kuyu saklıyordu sanki. O kuyuda neler olduğunu, içinin neyle doldurulduğunu, ağzının neden kapatıldığını ise ancak Allah bilirdi. Ama o kuyudan çıkmak için, kimseden medet ummuyordu.

Kemal Varol külliyyatının oyunbaz *Kara Sis*'i, birbirlerine hikâyelerini anlatarak ayakta kalmaya ve suçlarıyla yüzleşmeye çalışan mahkûmların; her yıl koyu bir sisin sardığı Taşkale Cezaevi'nde sabırla örülen bir inadın romanı.

Bir grup mahkûmun hikâyesiyle perde perde genişleyen roman, günün birinde cezaevine getirilen Barana adlı mahkûmla bambaşka bir yöne evrilir. Hayatta kalmaktan, direnmekten, günleri saymaktan çoktan vazgeçmiş bu adam, bir gün avluda bir kadına ait kızıl bir saç teli bulur. O andan sonra hem romanın hem de Barana'nın kaderi değişir; sis, bir hikâyenin içinden başka bir hikâyeyi çağırmaya başlar.

Anlatmak, direnmek ve hatırlamak üzerine kurulu *Kara Sis*, suçlarını kendi hikâyeleriyle örtmeye çalışan erkeklerin karanlık dünyasına başka bir ışık tutuyor. Gizemli bir karakterin izini süren bu şiirsel roman, okurunu ince ince kurulmuş bir anlatı oyununa davet ediyor.

Lodosla havalanan saçlarının geri kalanını düşünüyorum burada. Kulağının arkasına sıkıştırdığın, geceleri yastığa serdiğin, sabahları topladığın, tanıştığımız o kalabalık masada ben konuşurken habire uçlarıyla oynadığın, sevdiğini belli ettiğin, içimin geçtiği saçların...

